

VÍDEŇSKÉ SVOBODNÉ LISTY

ZÁŘÍ 2008

Ročník 63, číslo 37/38, strana 4

Dagmar Vaněčková

Krajané a exil

Pod tímto názvem a s přídavkem letopočtů 1948 i 1968 se konala v září v Praze v Karolinu dvoudenní konference. Jejimi pořadateli bylo Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, spolu s Univerzitou Karlovou, Mezinárodním koordinačním výborem zahraničních Čechů a letos i Radio Praha.

Účastníci vyslechli velké množství referátů z některých vědních oborů a projevy zástupců krajaných spolků především z evropských zemí. Objektivně přednášela Milena Josefovičová o značném úbytku vědců, kteří Československo opustili po roce 1948 i 1968. Zmínila také, že v 60. letech přesto došlo k nástupu a prosazení československé vědy i v mezinárodním měřítku.

Žurnalista Petr Brod hovořil o emigraci československých Židů po roce 1948 a pak 1968, kdy jejich počet se odhaduje na čtyři tisíce, přičemž po druhé světové válce jich v Československu bylo asi čtyřicet tisíc.

Historik Vilém Prečan hodnotil vědecký výzkum československého exilu za období 1948-1989 i z hlediska čs. dokumentačního archivu v Scheinfeldu.

Příspěvky jednotlivých účastníků z různých zemí se omezily spíše na osobní zkušenosti ze spolkové činnosti, případně spolupráce s tamními exilovými periodiky.

Vyčerpávající přehled o vydávání časopisů v exilu po roce 1968 podal Jiří Gruntorád, zakladatel a vedoucí knihovny a archivu samizdatové literatury Libri prohibiti, instituce v evropském, možná i světovém měřítku, ojedinělé.

Oznámené téma „Některé aspekty exilu 1968 v Rakousku“ osvětlil P. ThDr. Jan Horák nejen slovním doprovodem, například o vydávání časopisu Rozhledy, ale i promítáním četných diapozitivů z dětských letních táborů, na jejichž organizaci se podílel. Ocenil význam spolupráce přítomné paní Pavly Carmignato, která mluvila o svých zkušenostech, zejména z vyučování v české škole Komenský.

Rakousko, na rozdíl třeba od Švýcarska, nebylo na konferenci příliš zastoupeno, a proto se o zdejší bohaté krajané činnosti, spolcích a jejich časopisech více nehovořilo. Mnohahodinová jednání bez přestávek další vystoupení ani v závěrečné diskusi koneckonců neumožnila. Čas zbyl pouze pro informace přítomných členů výboru pro krajany v senátu, pozdrav poslankyně z chorvatského Daruvaru a kandidáta v senátních volbách MUDr. Martina Stránského.

Promítání bezesporu zajímavého dokumentárního filmu „Písničkář, který nezemřel“ o Karlu Hašlerovi, závěrečná recepce s vystoupením folklorního souboru a pro zájemce možnost návštěvy Muzea Kampa Medy a Jana Hládkových, jakož i exkurze do Ústavu pro studium totalitárních režimů, doplnily program konference.

Dagmar Vaněčková – Narodena 1933. Novinářka, dlouholetá spolupracovnice Svobodné Evropy i Listů, časopisu pro politickou kulturu a občanský dialog. Žije v Praze a ve Vídni.